

Kopsavilkums par ministriju un
centrālo iestāžu 2018. gada
pārskatu revīzijās iekļautajiem
atbilstības jautājumiem

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Ievads

Jau ceturto gadu Valsts kontrole finanšu revīzijās sniedz divu veidu atzinumus – gan par gada pārskata sagatavošanas pareizību, gan arī par atbilstības jautājumiem. Tos vērtējot, Valsts kontrole primāri raugās uz finansējuma izlietojumu – tā atbilstību piešķiršanas mērķim, tiesību aktiem, kā arī to, vai, izlietojot šo finansējumu, ir sasniegti plānotie rezultāti.

Veicot 2018. gada finanšu revīzijas, tika **pārbaudīti 20 atbilstības jautājumi, kopumā sniedzot 50 atzinumus:**

- ❖ pārbaudījām attīstības izdevumiem piešķirtā finansējuma izlietojumu atbilstoši piešķiršanas mērķim, sniedzot 17 atzinumus (ar attīstības izdevumiem tiek saprasti valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta attīstības izdevumi, ja Ministru kabinetā ir pieņemts lēmums par prioritārajiem pasākumiem atbilstoši Ministru kabineta 11.12.2012. noteikumu Nr.867 “Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopapjoms un maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam” 8.2.punktam);
- ❖ pārbaudes par Latvijas simtgades svinībām piešķirtā finansējuma izlietojumu atbilstoši tā piešķiršanas mērķim tika veiktas visos 15 resoros, kur šādi izdevumi bija;
- ❖ 18 atzinumi tika sniegti par resoriem specifiski izvirzītiem atbilstības jautājumiem.

Īpašu uzmanību, izvēloties atbilstības jautājumus 2018. gada finanšu revīzijās, pievērsām t.s. attīstības izdevumiem.

Diemžēl attīstības izdevumu izvērtējuma rezultāti 2018. gada revīzijās liecina par būtiskiem trūkumiem gan budžeta plānošanā, gan piešķirtā finansējuma izlietojuma atbilstībā. Tāpēc lielākā daļa (15) atzinumu par attīstības izdevumiem ir modificēti. Attīstības izdevumu izvērtējums aptvēra 30,6 miljonus eiro, no tiem negatīvi atzinumi ir sniegti par 56 % no revīzijas apjomā iekļautajiem attīstības izdevumiem.

Galvenie revīzijās konstatētie trūkumi:

- ❖ Piešķirtie budžeta līdzekļi netiek izlietoti to sākotnējam piešķiršanas mērķim, bet pārdalīti citiem pasākumiem, nesasniedzot ar finansējuma piešķiršanu plānotos rezultātus.

No pārbaudītajiem 30,6 miljoniem eiro sākotnējam piešķiršanas mērķim nav izlietota gandrīz trešdaļa – 9,3 miljoni eiro – un par 305 tūkstošiem eiro Valsts kontrole nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par līdzekļu izlietojuma atbilstību sākotnējam prioritārā pasākuma mērķim.

- ❖ Nav pamata uzskatīt, ka citiem pasākumiem pārdalīto finansējumu iestādes būtu iekonomējušas, jo prioritāro pasākumu rezultāti, kam finansējums piešķirts, nav sasniegti vai sasniegti vien daļējā apmērā. Tā tas ir lielākajā daļā no pārbaudītajiem gadījumiem.

Valsts kontrole 2018. gada finanšu revīzijās resoriem ir sniegusi ieteikumus, aicinot pilnveidot budžeta līdzekļu plānošanas procesu attīstības izdevumiem un rūpīgāk sekot finansējuma izlietojuma atbilstībai, lai finansējumu ne tikai apgūtu, bet arī sasniegtu tos būtiskos mērķus, kam finansējums sākotnēji piešķirts.

Plašāku vērtējumu par attīstības izdevumu izvērtēšanas procesu un ieteikumus tā pilnveidošanai, kā arī vērtējumu par Latvijas simtgades svinībām piešķirtā finansējuma izlietojumu sniegsim šī gada septembrī, publikojot saimnieciskā gada pārskata revīzijas rezultātus.

Saturs

Aizsardzības ministrija	6
Nacionālo bruņoto spēku Kaujas inženieru spēju attīstība 3 115 125 eiro.....	6
Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku mehanizācija 49 741 026 eiro.....	6
Nacionālo bruņoto spēku Izlūkošanas, gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstība 22 885 741 eiro.....	7
Ārlietu ministrija	8
Pārstāvniecību resursu vadības sistēmas <i>Horizon</i> moduļa izstrāde un ieviešana 38 042 eiro.....	8
Centrālā vēlēšanu komisija	9
Saeimas vēlēšanu organizēšana 3 357 866 eiro.....	9
Ekonomikas ministrija	10
Finansējums atbalstam mājokļu pieejamībai 6 112 000 eiro	10
Finansējuma plānošana un izlietošana pamatbudžeta programmā “Ekonomikas attīstības programma” 784 773 eiro.....	10
Finanšu ministrija	11
Finanšu ministrijas kapacitātes stiprināšana, t.sk. ēnu ekonomikas apkarošanai, VID stratēģisko mērķu sasniegšanai (t.sk. muitnieku, inspektoru un finanšu policistu atalgojumam) 3 105 661 eiro	11
Iekšlietu ministrija	12
Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodrošināšana ar funkciju izpildei nepieciešamo bruņojumu 4 113 277 eiro.....	12
Patvēruma meklētāju reģistra un ar to saistīto informācijas sistēmu attīstība 88 340 eiro.....	13
Izglītības un zinātnes ministrija	15
Valmieras J. Daliņa stadiona rekonstrukcijas un vieglatlētikas manēžas būvniecības projekta īstenošana 4 000 000 eiro.....	15
Jēkabpils multifunkcionālās sporta halles būvniecība 1 088 021 eiro	15

Olimpiskā centra “Ventspils” sporta infrastruktūras attīstības projektu īstenošana 2 350 000 eiro	16
Labklājības ministrija	17
Prioritārais pasākums “Alternatīvo ģimenes aprūpes formu attīstība” 1 026 007 eiro	17
Prioritārais pasākums “Sociāla rakstura institūcijām kapacitātes stiprināšanai un sociālām programmām bērnu tiesību aizsardzības jomās un ar šiem pasākumiem saistīto IT sistēmu pielāgošanai” 619 000 eiro	17
Ministru kabinets	18
Prioritārais pasākums “Ekspertu piesaiste reformu novērtēšanai un kapacitātes stiprināšana” 225 444 eiro.....	18
Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	19
Prioritārais pasākums “Latvijas Televīzijas kapacitātes stiprināšana” 360 577 eiro	19
Prioritārais pasākums “Latvijas Radio kapacitātes stiprināšana” 439 423 eiro	19
Pārresoru koordinācijas centrs.....	20
Latvijas konkurētspējas novērtējums un tā uzraudzības (monitoringa) sistēma 489 826 eiro	20
Prokuratūra	20
Prioritārais pasākums “Prokuratūras struktūrvienību ēkas Kalpaka bulvārī 6, Rīgā remontdarbi” 96 800 eiro.....	20
Sabiedrības integrācijas fonds	21
Valsts budžeta programmas 04.00.00 “Mediju projektu īstenošana” izlietojums 742 659 eiro.....	21
Satiksmes ministrija	22
Prioritārais pasākums “Dzelzceļa publiskā infrastruktūra” 4 000 000 eiro.....	22
Elektromobilitātes infrastruktūras izveide un uzturēšana 3 532 723 eiro	23
Braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites valsts informācijas sistēmas izveidošana 142 790 eiro.....	23
Tiesībsarga birojs.....	24

Prioritārais pasākums “Nacionālais preventīvais mehānisms” 145 149 eiro	24
Tieslietu ministrija.....	25
Prioritārais pasākums “Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas (turpmāk –URIS) modernizācija” 1 053 455 eiro.....	25
Projekts “Justīcija attīstībai” 2 395 512 eiro	26
Informācijas izsniegšanas sistēmas patiesā labuma guvēju noskaidrošanai izveide 211 237 eiro.....	27
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.....	28
Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošana 3 340 583 eiro	28
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ietvaros pārdalītā finansējuma pārvaldība 1 327 876 eiro.....	29
Veselības ministrija	30
Veselības reformas pasākums “Nodrošināt hronisko pacientu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” 10 995 930 eiro	30
Prioritārais pasākums “Latvijas Antidopinga biroja izveidei” 699 943 eiro	31
Veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzes izveide 1 570 333 eiro.....	31
Zemkopības ministrija.....	32
Prioritārais pasākums “Administratīvās kapacitātes palielināšana” 1 500 000 eiro.....	32
Zaudējumu kompensācija par lietavās cietušajām platībām 7 799 230 eiro	32
Valsts kontroles sniegto atzinumu veidi.....	33

Aizsardzības ministrija

Nacionālo bruņoto spēku Kaujas inženieru spēju attīstība 3 115 125 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm**, jo finansējums 2018. gadā ir izlietots, veicot Kaujas inženieru spējas attīstībai vajadzīgā nodrošinājuma iegādes. Tomēr revīzijā konstatētais norāda uz risku, ka pasākumi Kaujas inženieru spējas attīstības ietvaros var neīstenoties plānotajā apjomā, ja netiks pārskatīta pieeja šīs spējas ieviešanā.

Lai gan aizsardzības plānošanas dokumentos Kaujas inženieru spējas attīstība jau no 2012. gada tika noteikta kā prioritāri attīstāmā spēja, tās īstenošana ir ilgstoši atlikta un spējas attīstība nav virzīta kā prioritāri nepieciešama. Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānā definētai prioritātei nav sekojušas nepieciešamās aktivitātes atbilstoša finansējuma nodrošināšanā, materiāltehnisko līdzekļu iegādes plānošanā, personāla komplektēšanā, mācību procesa organizēšanā u.c.

No spējas attīstībai laika posmā no 2015. gada līdz 2018. gadam kopumā pieejamiem 23 433 450 eiro, ievērojot valdībā apstiprināto pieeju Nacionālo bruņoto spēku ilgtermiņa attīstības pasākumu finansēšanai, 18 813 115 eiro jeb 80 % ir pārdalīti citu neatliekamāku Nacionālo bruņoto spēku attīstības pasākumu īstenošanai. Kopumā norādītajā laika posmā spējas attīstībai izlietoti 4 542 762 eiro, bet pārdalītais finansējuma apjoms Kaujas inženieru spējas attīstībai no jauna būs pieejams tikai no 2021. gada. Valsts kontrole vērš uzmanību, ka nav iespējams gūt pārliecību, cik lielā mērā no spējas attīstības uzsākšanas 2015. gadā līdz 2018. gadam veiktie pasākumi ir nodrošinājuši Kaujas inženieru spējas attīstības plānā noteikto uzdevumu izpildi. Tā kā pieejamais finansējums ilgstoši pārdalīts citiem Nacionālo bruņoto spēku attīstības pasākumiem, Kaujas inženieru spējas attīstības īstenošanai plānošanas dokumentos paredzētie uzdevumi ir īstenoti tikai daļēji. To, ka spējas attīstība nav notikusi, kā sākotnēji plānots, apliecina arī jaunais Militāro (Kaujas) inženieru spējas attīstības plāns, kas apstiprināts 2018. gada nogalē. Jaunā attīstības plāna darbības termiņš ir līdz 2027. gadam, un tajā ietvertās aktivitātes dublē iepriekšējo 2015. gadā apstiprināto plānu, kā arī tajā iztrūkst informācija par laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam paveiktā ietekmi uz spējas attīstību.

Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku mehanizācija 49 741 026 eiro

Par 2018. gada līdzekļu izlietojumu Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm**. Aizsardzības ministrijai Kājnieku mehanizācijas projekta īstenošanai 2018. gadā piešķirtais finansējums 49 741 026 eiro ir izlietots, veicot maksājumus par bruņutehnikas, sakaru sistēmu, munīcijas iegādi u.c. Tomēr Valsts kontrole nav guvusi pārliecību, ka bruņutehnikas remonta modeļa

un remonta bāzes izveidošanā īstenotās aktivitātes notiek aizsardzības resora ilgtspējīgas attīstības interesēs.

2018. gadā vēl nav panākts pamanāms progress bruņutehnikas remonta bāzes izveidošanā, bet ir uzsāktas diskusijas par nepieciešamību novirzīt aizsardzības budžeta līdzekļus vietējās industrijas kompetences un kapacitātes stiprināšanai.

Lēmums par bruņutehnikas remonta modeļa attīstību, augstākas sarežģītības pakāpes remontus veicot ārpus Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, 2016. gadā pieņemts, lai gan kopš 2014. gada aizsardzības nozarē ir uzsākta virzība uz to, ka transporta remonts ir nodrošināms Nacionālo bruņoto spēku ietvaros un šim nolūkam plānots izveidot Nacionālo bruņoto spēku kaujas transporta remonta un uzturēšanas kompetences centru – Transporta remonta nodrošinājuma centru. Lai arī 2016. gadā Nacionālo bruņoto spēku Transporta remonta nodrošinājuma centrs ir izveidots, tā iesaiste bruņutehnikas remonta nodrošināšanā nav skaidra.

Valsts kontrole nav ieguvusi pierādījumus tam, ka Aizsardzības ministrija būtu izvērtējusi augstāka līmeņa remontu veikšanas organizēšanas ārpus Nacionālo bruņoto spēku ekonomisko pamatojumu, veikusi šāda modeļa salīdzinājumu ar tām priekšrocībām, kas būtu iegūstamas, attīstot bruņutehnikas remonta sistēmu Nacionālo bruņoto spēku ietvaros. Bruņutehnikas remonta stratēģijas izstrāde un bruņutehnikas remonta modeļa ekonomiskais izvērtējums ir būtisks, jo iegādātā bruņutehnika ir lietota un tādēļ ieguldījumiem remonta bāzes izveidošanā ir jābūt samērīgiem ar tehnikas lietošanas ilguma prognozēm nākotnē.

Atstājot bruņutehnikas remonta sistēmas izveidi komersantu kompetencē, bruņutehnikas remonta sistēmas izveidošana ir procesā un līdz 2018. gadam nav radīti priekšnosacījumi valsts aizsardzības interesēm atbilstošas sadarbības izveidošanai, līdz ar to Aizsardzības ministrijai joprojām aktuāla ir nepieciešamība meklēt citu risinājumu vietējās industrijas iesaistei bruņutehnikas remonta procesa nodrošināšanai.

Nacionālo bruņoto spēku Izlūkošanas, gaisa telpas novērošanas un pretgaisa aizsardzības spēju attīstība 22 885 741 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm** par daļu no finansējuma izlietojuma (5,5 no kopumā 22,9 milj. eiro 2018. gadā).

Revīzijā konstatēts, ka spēju ieviešanas ietvaros 2018. gadā izlietots 22 885 741 eiro, veicot maksājumus par radaru sistēmu iegādi, sakaru sistēmu iegādi, pretgaisa aizsardzības raķešu iegādi un citu materiāltehnisko līdzekļu iegādei Pastāv būtiski riski, ka par 5,5 milj. eiro iegādātā ieroču sistēma netiks efektīvi ieviesta un izmantota. Lēmums par ieroču sistēmas iegādi pieņemts bez pietiekama izvērtējuma, sasteigti, iegādes plānošanā neievērojot

iekšējos tiesību aktus un Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) atzīto praksi attiecībā uz materiāltehnisko līdzekļu dzīvescikla plānošanu.

Ievērojot Aizsardzības ministrijas iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, lēmumu pieņemšana attiecībā uz ieroču sistēmām balstītos uz izvērtējumu un norisinātos iepriekš secīgi plānotu pasākumu ietvaros, kas savlaicīgi ļautu noteikt Nacionālo bruņoto spēku operacionālo spēju attīstīšanai un sistēmas ieviešanai nepieciešamo vienības organizatorisko struktūru, finanšu apmēru sistēmas ieviešanas tiešo (materiālu, cilvēkresursu) un netiešo (paredzamo papildu ieguldījumu) izmaksu segšanai, kā arī iegūtā rezultāta ilgtspējas nodrošināšanai un uzturēšanai. Noteiktā kārtība šoreiz nav ievērota. Par ieroču sistēmas sasteigtu un līdz galam nepārdomātu iegādi jau šobrīd liecina vairāki problēmjautājumi un arvien pieaugošie izdevumi sistēmas ieviešanai un lietošanai.

Militārajā nodrošinājumā ir svarīgs tehnoloģiju, iekārtu un sistēmu dzīves cikla izmaksu jautājums, jo īpaši attiecībā uz ieroču sistēmām, kas savas specifikas dēļ un drošības apsvērumu dēļ ir dārgas to uzturēšanā, lietošanā un iznīcināšanā. Ne velti šie jautājumi ir NATO dienaskārtībā, izstrādājot vairākus stratēģiskas nozīmes dokumentus.

Plānojot ieroču sistēmas iegādi, nav īstenotas NATO dzīves cikla politikas izpildei nepieciešamās darbības, jo, iespējams, Aizsardzības ministrijas iestādēm pietrūkst praktiskās iemaņas dēļ tā, ka dzīves cikla pārvaldības regulējums tikai daļēji ir integrēts Aizsardzības ministrijas tiesību aktos.

Dzīvescikla jautājums jau ilgstoši ir aizsardzības nozares vājā vieta. Vairāki piemēri no Valsts kontroles iepriekšējām revīzijām liecina, ka, saņemot piedāvājumu iegādāties lietotu aprīkojumu no partnervalstīm, lēmumi tiek pieņemti sasteigti, "aizmirstot", ka iegādāto aprīkojumu jāspēj arī efektīvi integrēt spēju attīstībā un uzturēt. Piemēram, 2010. gadā Valsts kontrole publiskoja revīzijas ziņojumu, kurā analizēja Nacionālo bruņoto spēku pretmīnu kuģu iegādes plānošanu un īstenošanu, secinot, ka, 2005. gadā pieņemot lēmumu par kuģu iegādi, Aizsardzības ministrijai nebija iespējas novērtēt projekta ietekmi uz valsts budžetu ilgtermiņā. Nebija apzinātas kuģu ekspluatācijas izmaksas, ar to saistītās infrastruktūras attīstības izmaksas, kā arī personāla apmācības pasākumi un to izdevumi, kas turpmākajos gados ievērojami ietekmēja iespējas iegādātos kuģus izmantot.

Ārlietu ministrija

Pārstāvniecību resursu vadības sistēmas *Horizon* moduļa izstrāde un ieviešana 38 042 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm**. Ārlietu ministrijas attiecināmais finansējums projekta īstenošanai ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, plānotajām projekta aktivitātēm un plānošanas dokumentiem, kas uz to attiecas. Tomēr projekta ieviešanas termiņš iepriekšējos gados vairākkārt pagarināts. Kaut arī 2019. gada sākumā resursu

vadības sistēmu *Horizon* lieto piecās vēstniecībās un divās pārstāvniecībās no 47, Valsts kontrole turpinās vērtēt projekta ieviešanu un pārbaudīs Ārlietu ministrijas 2019. gada pārskata revīzijas laikā.

Centrālā vēlēšanu komisija

Saeimas vēlēšanu organizēšana 3 357 866 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus** – neskatoties uz to, ka Saeimas vēlēšanu organizēšanai (t.i, kancelejas preču un vēlēšanu materiālu iegādei, sakaru pakalpojumu apmaksai un vēlēšanu komisiju Latvijā un ārvalstīs locekļu atlīdzībai) piešķirtie valsts budžeta līdzekļi ir izlietoti to sākotnēji plānotajam mērķim un 13.Saeimas vēlēšanu norise ir tikusi nodrošināta, ievērojot attiecināmos tiesību aktus, revidenti secināja, ka nepieciešamos līdzekļus CVK nebija plānojusi gana precīzi. CVK sākotnēji neparedzēja, ka būs nepieciešams palielināt darba stundas tarifa likmes vēlēšanu komisiju locekļu atlīdzības paaugstināšanai, kas, savukārt, iespējams, kavēja savlaicīgāku vēlēšanu iecirkņu komisiju izveidi. Turklāt revidenti arī konstatēja, ka CVK lūdza Saeimai papildu 324 tūkst. eiro atlīdzības palielināšanai (līdzekļi netika piešķirti), lai gan Saeimas vēlēšanām 2018. gadā piešķirto finansējumu 153 tūkst. eiro apmērā nebija izlietojusi.

Līdzīgi kā savos iepriekšējos ziņojumos, Valsts kontrole arī šoreiz norāda, ka vēlēšanu elektroniskais process ilgstoši ir atkarīgs no viena komersanta – SIA “SOAAR” – sniegtajiem e-pakalpojumiem. Arī 13.Saeimas vēlēšanu nodrošināšanai tika izmantota CVK lietojumprogramma, kuru, līdzīgi kā iepriekšējos gados, CVK iepirka no vienīgā pretendenta un piedāvājuma iesniedzēja SIA “SOAAR”. Tas var radīt risku vēlēšanu norises e-pakalpojuma nodrošināšanai nākotnē gadījumā, ja kādā no CVK organizētajiem iepirkumiem šis komersants nolemtu vairs nepiedalīties, bet citu komersantu piedāvājumi netiktu iesniegti.

Ekonomikas ministrija

Finansējums atbalstam mājokļu pieejamībai 6 112 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus**, jo finansējums ir izlietots atbilstoši mērķim, bet pastāv riski atbalsta programmas finansējuma plānošanā (vidējā termiņā netiek plānots paredzams finansējums atbalsta programmai) un uzskaitē atbilstoši darījumu ekonomiskai būtībai.

Mājokļu atbalsta programmā paplašinās atbalsta saņēmēju loks, pieaug garantiju izsniegšanai nepieciešamais finansējums. Jau kopš 2017. gada šo programmu finansē ne tikai no paredzētajiem termiņuzturēšanās atļauju ieņēmumiem (2018. gadā – 35 % no programmas finansējuma), bet vēl papildus – no valsts budžeta dotācijas (2018. gadā – 65 % no programmas finansējuma). Tas nenodrošina paredzamu finansējumu atbalsta programmai mājokļu pieejamībai, jo finansējuma piešķiršana tai ir atkarīga no ikgadējiem likumdevēja un izpildvaras pieņemtajiem lēmumiem gan par termiņuzturēšanās atļauju ieņēmumu novirzīšanu šim mērķim, gan valsts budžeta iespējām un prioritātēm.

Ekonomikas ministrijas grāmatvedības uzskaites kārtība mājokļu atbalsta programmas finansējuma un darījumu uzskaitē ar Altum tikai daļēji atbilst darījumu ekonomiskajai būtībai – nav piemērota vienota pieeja gadījumā, ja finansējumu piešķir ar Ministru kabineta rīkojumu, vai gadījumā, ja tas ir paredzēts valsts budžetā.

Finansējuma plānošana un izlietošana pamatbudžeta programmā “Ekonomikas attīstības programma” 784 773 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo, lai gan finansējums izlietots atbilstoši mērķim, tomēr konstatēti trūkumi finansējuma un aktivitāšu plānošanā un kontrolē.

Ekonomikas ministrija šīs pamatbudžeta programmas plānošanā neievēro nosacījumus par programmas maksimāli pieļaujamo izdevumu apmēru kārtējam saimnieciskajam gadam. Programmas mērķu (mājokļu programmas finansēšana, atbalsta pasākumi investīciju veicināšanai un piesaistei, kā arī inovāciju un uzņēmējdarbības veicināšanai) sasniegšanai finansējumu plāno ne tikai atbilstoši noteiktajai kārtībai – no ieņēmumiem no termiņuzturēšanas atļaujām, bet arī vēl papildus – kā valsts budžeta dotāciju. Šādi ministrija rīkojas, jo programmā plānotās aktivitātes pieaug skaitliski un paplašinās saturiski (2018. gadā sasniedzot 6,7 milj. eiro), savukārt no termiņuzturēšanās atļaujām saņemtie ieņēmumi šim mērķim nav pietiekami (to apjoms ik gadu svārstās robežās no 2 līdz 3 milj.

eiro). Attīstības programmas izdevumi nav skaidri nodalāmi no Ekonomikas ministrijas pamatdarbības izdevumiem – tie faktiski dublējas.

Ekonomiskās attīstības programmas ietvaros 2018. gadā plānots un piešķirts finansējums arī prioritārajam pasākumam “Investīciju piesaistes un uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumi” 487 770 eiro apmērā, kas izlietots tikai 53 % apmērā, bet rezultatīvie rādītāji ir sasniegti un pārsniegti. Ekonomikas ministrija nav kvalitatīvi plānojusi šo programmu – nav precīzi aprēķinājusi nepieciešamo finansējumu rezultatīvo rādītāju sasniegšanai, veidojot attīstības izdevumu finansējuma rezervi.

Finanšu ministrija

Finanšu ministrijas kapacitātes stiprināšana, t.sk. ēnu ekonomikas apkarošanai, VID stratēģisko mērķu sasniegšanai (t.sk. muitnieku, inspektoru un finanšu policistu atalgojumam) 3 105 661 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm** par daļu no finansējuma izlietojuma (833 tūkst. eiro no kopumā 3,1 milj. eiro 2018. gadā).

Revīzijā ir konstatēts, ka sākotnēji finansējums 4,1 milj. eiro apmērā prioritārajam pasākumam tika pieprasīts Valsts ieņēmumu dienesta (VID) ierēdņu un darbinieku atbilstoši motivēšanai stratēģisko mērķu sasniegšanai. Kā pasākuma mērķis tika norādīts, ka tiks nodrošināta VID darbības un attīstības stratēģijā 2017.–2019. gadam noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju sasniegšana.

Taču revīzijā ir konstatēts, ka, pamatojoties uz valdību veidojošo koalīcijas sadarbības partneru darba grupas priekšlikumiem, Ministru kabinets, lemjot par finansējuma piešķiršanu prioritārajiem pasākumiem, ir paredzējis piešķirt finansējumu 3,1 milj. eiro apmērā ne tikai VID, bet arī Finanšu ministrijai un Iepirkumu uzraudzības birojam. No kopējās piešķirtās summas Finanšu ministrijai un Iepirkumu uzraudzības birojam tika paredzēts finansējums 833 tūkst. eiro apmērā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Finanšu ministrijai bija nepieciešams aktualizēt prioritārā pasākuma pieteikumu, kā rezultātā tika mainīts arī prioritāra pasākuma nosaukums, paredzot, ka tiks stiprināta Finanšu ministrijas kapacitāte, tajā skaitā ēnu ekonomikas apkarošanai, VID stratēģisko mērķu sasniegšanai. Savukārt prioritārā pasākuma mērķi atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām mainīt nevarēja un tas vēl joprojām bija vērsts uz VID darbības un attīstības stratēģijā 2017.–2019. gadam noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju sasniegšanu.

Tas radīja situāciju, ka prioritārā pasākuma mērķis vairs nebija atbilstošs aktualizētā prioritārā pasākuma jaunajam nosaukumam un daļai pasākumam plānoto aktivitāšu. Kā arī nav skaidrs, kā Finanšu ministrijai un Iepirkumu uzraudzības birojam piešķirtais finansējums par kopējo summu 833 tūkst. eiro

nodrošinās tieši VID darbības un attīstības stratēģijā 2017.–2019. gadam noteikto mērķu un rezultatīvo rādītāju sasniegšanu.

Revīzijas laikā Finanšu ministrija arī nevarēja pamatot 222 tūkst. eiro papildu finansējuma nepieciešamību, jo plānoto izdevumu aprēķini pamatā bija veikti vispārīgi, tie netika balstīti uz konkrētām, skaidrām un iepriekš apzinātām nepieciešamībām.

Iekšlietu ministrija

Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodrošināšana ar funkciju izpildei nepieciešamo bruņojumu 4 113 277 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo būtiska daļa 2018. gada finansējuma (gandrīz 30 %) pārdalīta citiem mērķiem, pārābruņošana nav plānota atbilstoši normatīvajiem aktiem (spēkā esošajām bruņojuma normām), pasākums netika pabeigts 2018. gadā un dēļ būtiskiem trūkumiem pasākuma plānošanā Valsts kontrole neieguva pietiekamu pārlicību, ka arī 2019. gadā, izlietojot pārābruņošanai pieejamo finansējumu, tiks iegādāts viss Valsts policijai un Valsts robežsardzei nepieciešamais ieroču, tā aprīkojuma un munīcijas daudzums.

Šī pasākuma mērķis ir stiprināt sabiedrības drošību, tas ir nacionāli nozīmīgs, jo Iekšlietu ministrijas padotībā esošās iestādes pēc neatkarības atgūšanas netika pārābruņotas atbilstoši NATO standartiem.

Iekšlietu ministrija finansējumu pārābruņošanai pieprasīja gan 2015. gada, gan 2016. gada valsts budžeta sagatavošanas procesā. Kopā 2016.–2018. gadam pārābruņošanai Iekšlietu ministrijas budžetā tika piešķirti 12,34 miljoni eiro, ik gadu 4,11 miljoni eiro. Finansējums šim mērķim tika rezervēts arī Aizsardzības ministrijas budžetā, kopumā 8,9 miljoni eiro.

2018. gadā netika pabeigta plānotā iekšlietu nozares iestāžu bruņojuma modernizēšana, un, lai arī nebija apstākļu, kas varētu kavēt bruņojuma iegādi, no bruņojuma iegādei sākotnēji piešķirtajiem 4,11 miljoniem eiro būtiska daļa – 1,22 miljoni eiro (29,7 %) – tika pārdalīti citiem mērķiem – virsstundu samaksai un depo būvniecībai. Turklāt arī viss virsstundu samaksai pārdalītais finansējums šim mērķim nebija nepieciešams, un 2018. gada novembrī 816 370 eiro vēlreiz pārdalīja citiem mērķiem, tostarp naudas balvu un piemaksu izmaksai Nodrošinājuma valsts aģentūras un Iekšlietu ministrijas centrālā aparāta darbiniekiem.

Bruņojumam piešķirto finansējumu pārdalīt citiem pasākumiem sāka jau no 2016. gada. Pašlaik no 2018. līdz 2021. gadam bruņojumam sākotnēji piešķirtā finansējuma citiem mērķiem (virsstundu samaksai, depo būvniecībai, helikopteru iegādei u.c.) jau ir pārdalīti 8,96 miljoni eiro. Savukārt bruņojuma modernizēšanai nepieciešamā summa Finanšu ministrijai bija jārod no jauna, kompensējot to no fiskālās telpas 2019. gadā (piešķirot vēl 4,11 miljonus eiro).

Kas tad bija tie iemesli, kāpēc šim nacionāli tik nozīmīgajam pasākumam piešķirtais finansējums “palika pāri” un bija pārdalāms citiem mērķiem? Nespēja laikus saprast, ko pirks un cik daudz. Plānojot bruņojuma iegādes un tam nepieciešamo finansējumu, Iekšlietu ministrija neņēma vērā Ministru kabineta un iekšlietu ministra 2006. gadā un 2009. gadā apstiprinātās bruņojuma normas, jo Valsts policija un Valsts robežsardze tās atzina par novecojušām. Tomēr nozarē netika radīts arī neviens cits dokuments, kurā vienkopus būtu apkopotas visas aktuālās iestāžu vajadzības – ieroči, to aprīkojums, munīcija, speciālie līdzekļi, individuālie aizsardzības līdzekļi. Plānojot pasākuma izpildi, Nodrošinājuma valsts aģentūra saskārās ar grūtībām, jo spēkā esošu normu nebija un nācās paļauties uz iestāžu sniegtajiem pieprasījumiem. Nebija vienota pārāpbruņošanas plāna, bet gan tikai kārtējā gada iepirkumu plāni.

Kāpēc Valsts kontrole nevar gūt pietiekamu pārliecību, ka pat tad, ja viss finansējums būs izlietots 2019. gadā, iestāžu vajadzības pilnā apmērā būs nodrošinātas? Vairāku veidu ieroči nav iegādāti tādā apjomā, kāds, pieprasot finansējumu, bija paredzēts Ministru kabinetam iesniegtajā informatīvajā ziņojumā (atšķirības ir robežās no 2 līdz 211 vienībām). Munīcijas iegādei ir izlietots divas reizes mazāks finansējums, iegādājoties mazāku apjomu, nekā bija plānots. Tāpat nav saprotams, kādu ieroču aprīkojumu un individuālos aizsardzības līdzekļus un kādā apjomā bija plānots iegādāties, izlietojot piešķirto finansējumu, jo informatīvajā ziņojumā šāda informācija nav ietverta. Aprīkojuma iegādei 2016.–2018. gadā ir izlietota tikai aptuveni puse no šim mērķim pieejamā finansējuma, un to, vai iegādāts funkciju izpildei nepieciešamais aprīkojums, Valsts kontrole nevar novērtēt. Veicot pašnovērtējumu par to, vai, pabeidzot pārāpbruņošanu, iestāde būs nodrošināta ar nepieciešamo, arī Valsts policija atzina, ka tā būs saņēmusi tikai daļu no spēkā esošajās normās paredzētā bruņojuma, kas norāda, ka cita plānošanas dokumenta, pēc kura varētu novērtēt, vai sasniegts pārāpbruņošanas mērķis, nozarē joprojām nav.

Valsts kontrole ir sniegusi ieteikumus Iekšlietu ministrijai veikt izvērtējumu par iekšlietu nozares iestāžu funkciju izpildei nepieciešamo bruņojuma priekšmetu veidu un daudzumu un kopā ar Finanšu ministriju veikt izvērtējumu par turpmākajos gados bruņojuma iegādei nepieciešamā finansējuma apjomu. Te gan vispirms jāsaprot, kas vēl ir jāiegādājas. Tāpēc vispirms Iekšlietu ministrija veiks šo izvērtējumu. Tāda prakse, ka turpmākajos gados bez pietiekama izvērtējuma un pamatojuma Iekšlietu ministrijas budžeta bāzes izdevumos “atstāj” finansējumu bruņojumam tādā pašā apmērā kā līdz šim, nav atbalstāma. Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu bruņojuma modernizēšanas pasākums bija vienreizējs vidēja termiņa pasākums, kura rezultāts noteiktā laikā diemžēl netika sasniegts. Nav nekāda pamata uzskatīt, ka Iekšlietu ministrija citiem mērķiem pārdalīto finansējumu būtu iekonomējusi, tā sasniedzot pārāpbruņošanas mērķi ar mazāku līdzekļu apjomu, nekā sākotnēji plānots.

Patvēruma meklētāju reģistra un ar to saistīto informācijas sistēmu attīstība 88 340 eiro

Valsts kontroles **atzinums** par finansējuma izlietojumu **bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus**. Vienlaikus Valsts kontrole vērš uzmanību, ka, nemainot pieeju, kādā notiek Patvēruma meklētāju reģistra uzlabošana, viena no būtiskākajām problēmām – vienotas

patvēruma procedūras datu apstrādes procesa neesamība elektroniskajā vidē – netiks atrisināta.

Tiek paredzēts, ka Patvēruma meklētāju reģistrā Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) un Valsts robežsardze veiks patvēruma meklētāju personu datu apstrādi un gatavos statistikas atskaites. PMLP jau kopš 2009. gada strādā pie Patvēruma meklētāju reģistra izveides un uzlabošanas, un šim mērķim kopā līdz 2017. gadam jau bija izlietots 813 361 eiro, tomēr izveidotā sistēma līdz šim tā arī nav aptvērusi visus ar patvēruma meklēšanu saistītos procesus un iestādes. Joprojām nav nodrošināta procesa elektronizēšana un patvēruma meklētāju lietu apstrāde vēl arvien tiek veikta gan papīra, gan elektroniskā veidā.

Patvēruma meklētāju reģistra attīstība turpinājās 2017. gadā, kad PMLP pieteica jaunu projektu ES fonda finansējuma piesaistei – “Migrācijas un patvēruma atbalstošo informācijas sistēmu un saistīto procesu pilnveidošana un attīstība”. Patvēruma meklētāju reģistra uzlabošanai projekta ietvaros no 2018. gada līdz 2020. gadam paredzēts izlietot vēl vismaz 500 tūkstošus eiro (tajā skaitā ES fondu nauda – 375 tūkstoši eiro).

Ņemot vērā, ka Patvēruma meklētāju reģistra un patvēruma meklētāju statistikas risinājuma izveidē un attīstībā kopš 2009. gada jau ir ieguldīti 483 600 eiro un pilnveidošana vēl turpinās jaunajā projektā, kā arī to, ka Patvēruma meklētāju reģistra uzturēšanas izmaksas jau ir pieaugušas gandrīz 3 reizes (no 23 977 eiro 2013. gadā līdz 67 037 eiro 2019. gadā), 2018. gada finanšu revīzijā Valsts kontrole vērtēja, vai, īstenojot jauno projektu, tiks radīti priekšnoteikumi efektīvai patvēruma meklētāju procesā iesaistīto iestāžu sadarbībai un datu apstrādei. Valsts kontroles atzinums par 2018. gada līdzekļu izlietojumu jaunajam projektam ir bez iebildēm, aktivitātes ir pašā sākumposmā, tomēr ir konstatēti arī trūkumi.

Diemžēl Valsts kontroles konstatētais liecina, ka, neveicot uzlabojumus projekta ieviešanā, arī jaunā projekta ietvaros joprojām netiks atrisināta viena no projekta pieteikumā minētajām galvenajām problēmām – vienotas patvēruma procedūras datu apstrādes procesa neesamība elektroniskajā vidē. Kas par to liecina?

- (1) nav paredzēts, ka dokumentus – patvēruma meklētāju personu lietu – elektronizē to rašanās brīdī, bet gan tikai arhīvā esošām lietām. Līdz ar to nemazināsies dokumentu apjoms, kas tiek radīts un uzglabāts papīra veidā un pārsūtīts pa pastu;
- (2) joprojām nav noteikta patvēruma piešķiršanas procesā iesaistīto iestāžu sadarbības kārtība un pastāv risks, ka reģistrs netiks izstrādāts jau sakārtotam un optimizētam procesam, bet atbilstoši ierastajai un līdzšinējai iestāžu sadarbības kārtībai;
- (3) nav skaidrs, vai projekta rezultātā tiks izveidots vienots datu apstrādes process patvēruma procedūrai elektroniskajā vidē, novēršot nepieciešamību Valsts robežsardzē un PMLP paralēli uzturēt vēl citus reģistrus, jo nav noteikts, kad un kā esošie procesi tiks aizstāti un īstenoti vienotajā elektroniskajā vidē.

Lai gan kopumā Valsts kontrole neapšaubā informācijas tehnoloģiju iespēju izmantošanu efektīvas kontroles vides nodrošināšanā ātrai, ērtai un kvalitatīvai datu apstrādei, tomēr revidentu ieskatā izmaksas būtu jāsamēro ar apstrādājamo datu apjomu. Šajā gadījumā ir apšaubāms, vai jau veiktie un vēl plānotie finanšu ieguldījumi Patvēruma meklētāju reģistra izveidei ir vērtējami kā samērīgi

nelielajam apstrādājamo datu apjomam (patvēruma meklētāju, kuri Latvijai lūguši starptautisko aizsardzību, skaits 2017. gadā – 395, 2018. gadā – 176).

Ne Valsts robežsardze, ne PMLP visas patvēruma procedūras izmaksas detalizēti neapkopo, bet tikai Patvēruma meklētāju reģistra un statistikas risinājuma izstrāde un uzturēšana vien uz vienu patvēruma meklētāju līdz šim ir izmaksājusi 302 eiro.

Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību nosaka kopējus noteikumus attiecībā uz statistikas vākšanu un apkopošanu, bet neparedz speciālas informācijas sistēmas izveidi. Noteikts, ka statistika balstās uz dažādiem datu avotiem, ņemot vērā to pieejamību dalībvalstīs un saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi – tie var būt administratīvo un tiesu darbību ieraksti; reģistri attiecībā uz administratīvām darbībām; skaitīšana; izlases veida apsekojumi u.c.

Valsts kontrole uzskata – ja ir saskatīta nepieciešamība piesaistīt finansējumu Patvēruma meklētāju reģistra veidošanai un uzlabošanai, tad veikto darbību rezultātā patvēruma procesā iesaistītās institūcijas būtu pilnībā jāatslogo no dažādu papildu reģistru kārtošanas un jāpadara iestāžu sadarbība maksimāli efektīva.

Izglītības un zinātnes ministrija

Valmieras J. Daliņa stadiona rekonstrukcijas un vieglatlētikas manēžas būvniecības projekta īstenošana 4 000 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo no projektam piešķirtiem līdzekļiem 1,5 milj. eiro ir pārdalīti citiem mērķiem.

J. Daliņa stadiona rekonstrukcijas un vieglatlētikas manēžas būvniecības projekta īstenošanai ir izlietoti tikai 2,5 milj. eiro. Pārējie projektam piešķirtie līdzekļi – 1,5 milj. eiro – ir pārdalīti citiem mērķiem:

- 1,1 milj. eiro pārdalīti valsts galvoto aizdevumu 2020. gada maksājuma daļas atmaksai par īstenotajiem projektiem trīs olimpiskajos centros;
- 0,4 milj. eiro novirzīti citiem būvniecības projektiem.

Jēkabpils multifunkcionālās sporta halles būvniecība 1 088 021 eiro

Valsts kontroles **atteikums sniegt atzinumu**, jo revīzijā netika gūti pietiekami un atbilstoši pierādījumi par līdzekļu izlietojumu atbilstoši mērķim.

Izglītības un zinātnes ministrija, paļaujoties uz Jēkabpils pilsētas pašvaldības veikto būvniecības procesa uzraudzību, ir akceptējusi Jēkabpils pilsētas pašvaldības valsts budžeta finansējuma daļas izlietojumu 174 495 eiro apmērā, lai gan pastāv risks par Būvniecības likuma neievērošanu (patvaļīga būvniecība). Revīzijā konstatēta arī Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu neievērošana, 15 499 eiro izlietoti PVN apmaksai reversā kārtā par sporta aprīkojuma un inventāra iegādi.

Par būvniecības uzraudzību atbildīgās iestādes turpinās vērtēt patvaļīgās būvniecības risku un pieņems atbilstošus lēmumus. Gadījumā, ja apstiprināsies patvaļīgas būvniecības fakts, Izglītības un zinātnes ministrija lūgs atmaksāt pašvaldībai šim mērķim izlietoto finansējumu.

Olimpiskā centra “Ventpils” sporta infrastruktūras attīstības projektu īstenošana 2 350 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo ir konstatēti būtiski pārkāpumi un neatbilstības piešķirtā finansējuma izlietojumā.

Izglītības un zinātnes ministrija nav pietiekami uzraudzījusi Olimpiskā centra “Ventpils” sporta infrastruktūras attīstības projekta finansējuma izlietojumu 537 485 eiro apmērā, kuri izlietoti līgumā neparedzētu pasākumu īstenošanai un ar olimpisko centru nesaistītu pakalpojumu apmaksai.

Izglītības un zinātnes ministrija nav pietiekami uzraudzījusi Olimpiskā centra “Ventpils” sporta infrastruktūras attīstības projekta finansējuma izlietojumu 537 485 eiro apmērā, jo ministrija ir akceptējusi vismaz 236 tūkst. eiro olimpiskā centra uzturēšanai, līgumā neparedzētu pasākumu īstenošanai un ar olimpisko centru nesaistītu pakalpojumu apmaksai, kā arī piešķīrusi finansējuma attīstības projekta īstenošanai, kura mērķis ir neskaidrs un pretrunīgs (gan vieglatlētikas, gan futbola laukumiem, gan tenisa kortiem, kuri veido divus atsevišķus sporta infrastruktūras objektus) un izlietoti 300 650 eiro.

Labklājības ministrija

Prioritārais pasākums “Alternatīvo ģimenes aprūpes formu attīstība” 1 026 007 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo paredzētajam mērķim ir izlietoti tikai nepilni 18 % no pieprasītā finansējuma jeb 184 077 eiro. Turklāt arī šis finansējums ir izlietots tādiem izdevumiem, kuri sākotnēji nebija plānoti.

Revīzijā tika konstatētas būtiskas un visaptverošas neatbilstības prioritārā pasākuma ietvaros pieprasītā papildu finansējuma plānošanā, jo tas ir pieprasīts piecas reizes lielākā apmērā, nekā faktiski bija nepieciešams. Nav ticami aplēsts ne specializēto audžuģimeņu skaits, ne tām nepieciešamais finansējums. Turklāt nav ņemts vērā, ka gan specializēto audžuģimeņu, gan no 2018. gada jūlija veidojamo ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru izveidei būs nepieciešams laiks un 2018. gada 1. jūlijā tie vēl nespēs nodrošināt visas prioritārā pasākuma ietvaros plānotās aktivitātes.

Pirmais līgums ar atbalsta centru tika noslēgts tikai 2018. gada 3. oktobrī, bet pirmā specializēto audžuģimeņu apmācības programma, kas ir priekšnoteikums, lai audžuģimenes varētu iegūt specializāciju un specializētās audžuģimenes statusu, ir apstiprināta tikai 2018. gada 11. decembrī. Līdz 2018. gada beigām ir izveidoti 16 ārpusģimenes aprūpes atbalsta centri, kuri bija noslēguši vienošanās par sadarbību ar 533 audžuģimenēm. Tomēr neviena audžuģimene 2018. gadā tā arī neieguva specializētās audžuģimenes statusu.

Neizlietotais finansējums 850 000 eiro apmērā saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumu ir novirzīts citu “neatliekamam pasākumu īstenošanai labklājības nozarē”, kas nav saistīti ar bērnu un ģimenes tiesību jomu, piemēram, avansa maksājumam par Labklājības ministrijas ēkas remontu (306 718 eiro) vai datortehnikas un MS Office licenču atjaunošanai (360 036 eiro).

Valsts kontroles ieskatā nav pamatoti prioritārajiem pasākumiem piešķirtos līdzekļus izmantot citu vajadzību finansēšanai, jo, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, finansējums valsts budžetā tam būs jārod no jauna.

Prioritārais pasākums “Sociāla rakstura institūcijām kapacitātes stiprināšanai un sociālām programmām bērnu tiesību aizsardzības jomās un ar šiem pasākumiem saistīto IT sistēmu pielāgošanai” 619 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo paredzētajām aktivitātēm ir izlietoti tikai 336 617 eiro jeb 54 % no piešķirtā finansējuma.

Saskaņā ar finansējuma pieprasījumu bērnu adopcijas un ārpusģimenes pakalpojumus Labklājības ministrija plānoja uzlabot, izmaksājot piemaksas par papildu darbu atbilstoši sasniegtajiem rezultātiem tiem Labklājības ministrijas un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas darbiniekiem, kuru darbs ir saistīts ar bērnu un ģimenes tiesību jomu (184 197 eiro), kā arī veicot dažādu ārpakalpojuma sniedzēju piesaisti (65 803 eiro) un preču un pakalpojumu iegādi (369 000 eiro).

Revīzijā konstatēts, ka sākotnēji plānotajām piemaksām par papildu darbu ir izlietoti tikai 8872 eiro jeb 6,6 %. Lielākoties nauda ir izlietota dažādu atlīdzības veidu izmaksām darbiniekiem no 13 ministrijas struktūrvienībām, tajā skaitā Ministra biroja, Valsts sekretāra biroja, finanšu vadības, struktūrfondu un personāla departamenta darbiniekiem u.c., no kuriem lielākā daļa nav iesaistīti adopcijas un ārpusģimenes aprūpes jomas politikas veidošanā un īstenošanā. Turklāt finansējums nav izlietots piemaksām par papildu darbu, bet gan piemaksu par personisko darba ieguldījumu un darba kvalitāti, naudas balvu un prēmiju izmaksai, kā arī segtas pat mēnešalgas, atvaļinājuma nauda un atvaļinājuma pabalsti.

Ministru kabinets

Prioritārais pasākums “Ekspertu piesaiste reformu novērtēšanai un kapacitātes stiprināšana” 225 444 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo Valsts kanceleja nav nodrošinājusi atlīdzības izdevumu uzskaiti prioritārā pasākuma līmenī, tā rezultātā netika gūta pārlicība par atlīdzības izdevumu 60,8 tūkst. eiro izlietojuma atbilstību prioritārā pasākuma mērķim.

Turklāt ir konstatētas nepilnības prioritārā pasākuma plānošanā – prioritārā pasākuma pieteikums nav pietiekami pamatots un detalizēts, tāpēc pieteikumā ietvertā informācija ir plaši interpretējama un dod iespēju brīvi mainīt pieeju rezultatīvā rādītāja sasniegšanai un pieejamā finansējuma izlietošanā, piemēram: trīs no pieciem plānotajiem valsts nozīmīgo reformu izvērtējumiem pasākuma īstenošanas laikā ir aizstāti ar citiem; vairāk nekā puse no kapacitātes stiprināšanai pieejamā finansējuma, kas sākotnēji tika paredzēts atalgojuma palielināšanai, ir izlietota darba apstākļu un vides uzlabošanai, piemēram, mēbeļu iegādei, telpu remontam; no prioritārā pasākuma finansējuma 10 tūkst. eiro ir izlietoti pētījumam, kura izdevumi iepriekšējā gadā tika plānoti iestādes budžeta bāzes izdevumos.

Valsts kontrole ir ieteikusi Valsts kancelejai veikt darbības prioritāro pasākumu plānošanas un pasākumu īstenošanas izdevumu uzskaites sistēmas pilnveidošanai.

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Prioritārais pasākums “Latvijas Televīzijas kapacitātes stiprināšana” 360 577 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm** saistībā ar nepilnībām prioritārā pasākuma plānošanā – trūkst saiknes ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktiem rezultatīvajiem rādītājiem.

NEPLP sagatavotajā prioritārā pasākuma pieteikumā norādīts, ka tā galvenais rezultāts 2018. gadā būs personāla atlīdzības izdevumu vidējais pieaugums par 3,9 %. Valsts kontroles ieskatā šāds rezultāts raksturo izmaņas budžetu izpildē, nevis prioritāra attīstības mērķa sasniegšanu. Revidenti nevarēja identificēt un izvērtēt, kādu prioritāro attīstības mērķu sasniegšanu ir sekmējusi Televīzijas darbinieku atlīdzības palielināšana piešķirtā finansējuma ietvaros.

Prioritārais pasākums “Latvijas Radio kapacitātes stiprināšana” 439 423 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm** saistībā ar nepilnībām prioritārā pasākuma plānošanā – trūkst saiknes ar plānošanas dokumentiem, nav noteikti rezultatīvie rādītāji un finansējuma pieteikumos minēto summu pamatojums nav ticis izvērtēts.

NEPLP nebija noteikusi Radio prioritārā pasākuma salīdzināmu un izmērāmu darbības rezultātu un rezultatīvu rādītāju, kā to paredz tiesību akti, līdz ar to revidenti nevarēja izvērtēt, kādu prioritāro attīstības mērķu sasniegšanu sekmēja Radio darbinieku atlīdzības palielināšana piešķirtā finansējuma ietvaros. Valsts kontroles ieskatā amata algas palielināšana vidēji par 10 % raksturo izmaņas budžetu izpildē, nevis prioritāra attīstības mērķa sasniegšanu.

Turklāt Valsts kontrole vērš uzmanību, ka Radio 2018. gadā divpadsmit kalendāra mēnešiem paredzēto prioritārā pasākuma finansējumu 439 423 eiro apmērā izlietoja atlīdzības palielināšanai desmit mēnešos, līdz ar to ilgtspējīgas atlīdzības noteikšanas politikas īstenošana var tikt apdraudēta nepietiekama finansējuma dēļ.

Pārresoru koordinācijas centrs

Latvijas konkurētspējas novērtējums un tā uzraudzības (monitoringa) sistēma
489 826 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo 49 tūkst. eiro jeb 10 % no piešķirtā finansējuma ir izlietoti ar pasākuma mērķi nesaistītam pētījumam.

Pasākuma īstenošana ir uzsākta jau 2015. gadā, tomēr līdz šim konkurētspējas novērtējumam un uzraudzībai piešķirtais finansējums nav pilnībā izlietots. Arī 2018. gadā 54 % no piešķirtā finansējuma gada beigās ir atmaksāti valsts budžetā, kas liecina, ka pasākuma īstenošanai piešķirtais finansējums nav noteikts pamatotā apmērā.

Lai arī 2017. gadā pasākuma mērķi un rezultatīvie rādītāji tika pārskatīti, lemjot finansējumu novirzīt ne tikai konkurētspējas novērtējumam, bet arī pētnieciski analītiskajam atbalstam, balstoties uz Nacionālās attīstības padomes un Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas pieņemtajiem lēmumiem, tomēr līdz šim šādi pētījumi nav veikti.

Lai arī līdzekļi konkurētspējas uzraudzībai un atbalstam ir pieejami jau no 2015. gada un būs pieejami arī turpmāk, pasākuma īstenošanā attiecībā uz pētnieciski analītiskā atbalsta nodrošināšanu nav panākts būtisks progress – lielākā daļa no piešķirtā finansējuma joprojām netiek izmantota mērķim. Tāpēc Valsts kontrole aicina izvērtēt, vai pastāvošā pieeja, ka līdzekļi gadu no gada tiek “iesaldēti” iestādes kontā, gaidot lēmumus par nepieciešamajiem izvērtējumiem, ir labākais iespējamais veids konkurētspējas uzraudzības un atbalsta nodrošināšanai.

Prokuratūra

Prioritārais pasākums “Prokuratūras struktūrvienību ēkas Kalpaka bulvārī 6, Rīgā remontdarbi” 96 800 eiro

Par finansējuma izlietojumu 2018. gadā Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo būtiska daļa finansējuma nav izlietota atbilstoši sākotnēji plānotajam.

Prioritārajam pasākumam “Prokuratūras struktūrvienību ēkas Kalpaka bulvārī 6, Rīgā remontdarbi”, sākot no 2018. gada, Prokuratūras budžetā piešķir finansējumu kopā 1 835 860 eiro, tajā skaitā 2018. gadam – 96 800 eiro, 2019. gadam – 430 760 eiro un 2020. gadam – 1 308 300 eiro. Par 2018. gadā piešķirto finansējumu bija jāveic divu remontdarbu projektu izstrāde.

Valsts kontrole konstatēja, ka 90 476 eiro jeb 93,4 % no 2018. gadam piešķirtās kopējās summas nav izlietoti, lai sasniegtu plānotos rezultātīvos rādītājus – izstrādātu divus remontdarbu projektus darbiem, kurus bija plānots īstenot 2019. un 2020. gadā. Tā vietā ir veikti prioritārā pasākuma pieprasījumā neparedzēti remontdarbi – trīs darba kabinetu kosmētiskais remonts, kondicionēšanas un gaisa dzesēšanas sistēmas izbūve sēžu zālē un darba kabinetos, logu remonts u.c. darbi.

Valsts kontroles vērtējumā 2017. gadā sagatavotais finansējuma pieprasījums ir sagatavots bez pietiekama izvērtējuma par nepieciešamo remontdarbu apjomu un raksturu. Padziļināta tehniskā stāvokļa apsekošana un ēkā veicamās renovācijas apjoma noteikšana pēc Prokuratūras iniciatīvas veikta tikai pēc finansējuma piešķiršanas 2018. gadā, kurā secināts, ka ēkā ir jāiegulda lieli kapitālieguldījumi un ir nepieciešama ēkas pilna atjaunošana (renovācija), ko, visticamāk, nebūs iespējams paveikt par prioritārā pasākuma ietvaros piešķirtajiem 1,8 miljoniem eiro un vismaz īslaicīgi remonta laikā šīs ēkas darbiniekiem būs jāpārceļas uz citām ēkām. Tomēr tālākā rīcība, kā nodrošināt Prokuratūru ar darbam piemērotām telpām, aizvien nav skaidra.

Līdz ar to 90 476 eiro izlietojums, iespējams, arī nav ekonomiski pamatots, jo valsts budžeta līdzekļi īsi pirms ēkas pilnas atjaunošanas ir izlietoti kosmētiskajiem remontiem. Valsts kontroles vērtējumā vismaz daļu no remontdarbiem varēja veikt no uzkrājuma kārtējiem/kapitālajiem remontiem, ko Prokuratūra maksā valsts akciju sabiedrībai “Valsts nekustamie īpašumi” nekustamā īpašuma Kalpaka bulvārī 6, Rīgā nomas maksas ietvaros.

Neapšaubot nepieciešamību uzlabot Prokuratūras darba apstākļus, Valsts kontrole ir ieteikusi rast piemērotāko risinājumu nekustamā īpašuma Kalpaka bulvārī 6, Rīgā remontam (sagatavojot turpmākās rīcības plānu), kā arī novērst neefektīvu 2019. un 2020. gadam piešķirtā finansējuma izlietojumu.

Sabiedrības integrācijas fonds

Valsts budžeta programmas 04.00.00 “Mediju projektu īstenošana” izlietojums 742 659 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo revīzijā konstatētais liecina, ka projektu vērtēšanā un finansējuma izmaksāšanā attiecībā uz dažiem projektu īstenotājiem ir pieļautas atkāpes no noslēgtā līguma un apstiprinātā nolikuma prasību ievērošanas, kas norāda uz atšķirīgu attieksmi pret projektu īstenotājiem.

Projektu vērtēšanas procesā Sabiedrības integrācijas fonda vērtēšanas komisija atsevišķiem projektu iesniegumiem ir veikusi vērtēšanas rezultātu pārskatīšanu, lai gan atbilstoši vērtēšanas komisijas nolikumā noteiktajiem kritērijiem vērtējuma rezultātu pārskatīšana nebija jāveic.

Projektu vērtējuma pārskatīšanas rezultātā dažiem projektiem ir mainīti iepriekš noteiktie projekta izskatīšanas rezultāti, līdz ar to vieni projekti tika virzīti apstiprināšanai, bet citus ieteikts noraidīt.

Valsts kontroles revidenti neguva pietiekamus pierādījumus projektu izskatīšanas rezultātu pārskatīšanas nepieciešamībai, tāpēc nevar izteikt viedokli par 13 projektu jeb 15 % no iesniegtajiem projektiem vērtēšanas atbilstību konkursa un vērtēšanas komisijas nolikumam.

Nav ievērota Kultūras ministrijas un Sabiedrības integrācijas fonda noslēgtā līguma prasība par avansa izmaksu 50 % apmērā no piešķirtā finansējuma. Rezultātā deviņiem projektu īstenotājiem avansā pilnā apmērā izmaksāts projektiem piešķirtais finansējums kopsummā 205 106,30 eiro jeb 27,6 % apmērā no kopējā programmas “Atbalsts medijiem sabiedriski nozīmīga satura veidošanai un nacionālās kultūrtelpas stiprināšanai latviešu valodā” īstenošanai pieejamā finansējuma.

Satiksmes ministrija

Prioritārais pasākums “Dzelzceļa publiskā infrastruktūra” 4 000 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo Satiksmes ministrijai piešķirtais finansējums 4 milj. eiro apmērā prioritārajam pasākumam “Dzelzceļa publiskā infrastruktūra” divlīmeņa šķērsojuma izbūvei nav izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim un tiesību aktiem, kas uz to attiecas.

2018. gadā nav izbūvēts divu līmeņu dzelzceļa šķērsojuma tunelis, lai uzlabotu drošības līmeni dzelzceļa tuvumā stacijā ar intensīvu gājēju un vilcienu kustību.

Satiksmes ministrija, veicot finansējuma pārdali, samazināja sākotnēji prioritārajam pasākumam piešķirto finansējumu 4 milj. eiro uz pusi, jo sākotnējais prioritārā pasākuma pieteikums vidējam termiņam nebija pietiekami pamatots – izbūvējamo objektu skaits (divi šķērsojumu objekti) neatbilda plānotajiem izdevumiem. Satiksmes ministrija savu sākotnēji sagatavoto prioritārā pasākuma pieteikumu atzina par nepietiekami pamatotu.

Lai nezaudētu prioritārajam pasākumam piešķirto finansējumu un turpmāko divu gadu laikā izbūvētu dzelzceļa šķērsojumu (tuneli) Ogrē, Satiksmes ministrija pārskata gada beigās finansējumu divu līmeņu dzelzceļa šķērsojuma tuneļa izbūvei 2 milj. eiro apmērā pārskaitīja savai kapitālsabiedrībai VAS “Latvijas dzelzceļš”.

VAS “Latvijas dzelzceļš” objekta būvniecību 2018. gadā nav uzsācis, un līdzekļi faktiski nav izlietoti.

Elektromobilitātes infrastruktūras izveide un uzturēšana 3 532 723 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus**, jo finansējums ir izlietots atbilstoši paredzētajiem mērķiem, projekta aktivitātēm un plānotajiem termiņiem, taču konstatētas nepilnības elektrotransportlīdzekļu (ETL) uzlādes tīkla uzturēšanas izdevumu plānošanā. Konstatētais var nelabvēlīgi ietekmēt turpmākajos gados nepieciešamās valsts budžeta dotācijas apmēru un tās ekonomisku izlietošanu elektrotransportlīdzekļu uzlādes tīkla uzturēšanas izdevumu (zaudējumu) segšanai.

Revīzijā konstatētas nepilnības tīkla darbības uzturēšanas izdevumu aprēķinos un plānošanā. Nepietiekamas ticamu pieņēmumu un datu izmantošanas ETL uzlādes tīkla uzturēšanas finansējuma plānošanai vidējā termiņā dēļ netiek veicināta ekonomiska ETL uzlādes tīkla darbība un nepieciešamā finansējuma efektīva plānošana.

Valsts kontrole revīzijā izvērtēja elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju tīkla pirmo sešu mēnešu darbības iznākumus un rezultātus un secināja, ka faktiski ETL uzlādes tīkla darbības rezultāti ir sliktāki, nekā sākotnēji prognozēti.

2018. gadā vidēji vienas elektrotransportlīdzekļa uzlādes izmaksas ir 29,32 eiro, no kuriem 26,43 eiro jeb 90 % tiek finansēti no valsts budžeta. Latvijā augsto elektrotransportlīdzekļu uzlādes pakalpojuma pašizmaksu galvenokārt ietekmē divi faktori:

- mazais reģistrēto elektrotransportlīdzekļu skaits un fakts, ka tikai aptuveni 12 % no visām uzlādēm tiek veiktas elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju tīklā;
- augstas elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju dīkstāves izmaksas, jo uzturēšanas izmaksas (piemēram, apdrošināšanas, interneta pieslēguma, zemes nomas, elektroenerģijas pašpatēriņa, informācijas vadības sistēmas, u.c. izmaksas) ir jāsedz neatkarīgi no tā, vai uzlādes stacijas tiek izmantotas.

Tāpēc Valsts kontrole norāda uz risku, ka bez papildu atbalsta pasākumiem elektrotransportlīdzekļu izmantošanas veicināšanai un elektrotransportlīdzekļu lietotāju paradumu maiņai izveidotās infrastruktūras uzturēšana ilgtermiņā valsts budžetam var izmaksāt dārgāk, nekā sākotnēji prognozēts, tā ilgtermiņā radot papildu slogu valsts budžetam.

Braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites valsts informācijas sistēmas izveidošana 142 790 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo revīzijā ir konstatētas būtiskas un visaptverošas neatbilstības, kas var nelabvēlīgi ietekmēt braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju

elektroniskās identifikācijas risinājumu reģionālās nozīmes transportlīdzekļos ieviešanu plānotajā termiņā.

Valsts ik gadu no valsts budžeta līdzekļiem tērē vismaz 20 milj. eiro, lai kompensētu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem ar braukšanas maksas atvieglojumiem saistītos zaudējumus. Paredzēts, ka, izveidojot un ieviešot Braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites sistēmu elektroniskās identifikācijas veikšanai personām, kurām noteikti braukšanas maksas atvieglojumi, tiks iekonomēti valsts budžeta līdzekļi, mazināta ēnu ekonomika un nodrošināta precīza uzskaitē.

Tomēr revīzijā konstatēts, ka Braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites valsts informācijas sistēmas izveide nenotiek atbilstoši noteiktajam laika grafikam. Sistēmas izveides termiņu kavējumi var nelabvēlīgi ietekmēt ne tikai izstrādātā risinājuma ieviešanu līdz 2021. gadam, bet arī nākotnē plānoto sabiedriskā transporta pakalpojumu kompensācijām piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu.

Turklāt Satiksmes ministrijas grāmatvedības uzskaitē nav izsekojams finanšu līdzekļu atlikums pārskata gadā 142 790 eiro apmērā, kas paredzēts Braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju uzskaites valsts informācijas sistēmas izveidei.

Tiesībsarga birojs

Prioritārais pasākums “Nacionālais preventīvais mehānisms” 145 149 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildem**, jo, lai gan Tiesībsarga birojs ir izveidojis plānoto administratīvo struktūru nacionālā preventīvā mehānisma funkcijas īstenošanai, tomēr tā ir izveidota ar kavēšanos un tādējādi paredzētie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji 2018. gadā ir sasniegti tikai 38 % apmērā. Turklāt revidenti nevarēja izsekot un gūt pārliecību, ka 53 128 eiro no piešķirtajiem līdzekļiem ir izlietoti atbilstoši norādītajiem mērķiem.

Tieslietu ministrija

Prioritārais pasākums “Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas (URIS) modernizācija” 1 053 455 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo visaptverošs URIS modernizācijas plāns nav bijis izstrādāts, ne pieprasot finansējumu prioritārajam pasākumam, ne arī pēc tam, tāpēc finansējuma pieprasījums nav bijis pietiekami pamatots; būtiska URIS pilnveidošanai un modernizācijai 2018. gadā piešķirtā finansējuma daļa (38 %) nav izlietota atbilstoši sākotnējam piešķiršanas mērķim un nav sasniegti plānotie rezultāti.

URIS nodrošina tiesību subjektu reģistrāciju un ziņu par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskajiem faktiem publisko ticamību un pieejamību, tās efektīvai darbībai ir nozīme valsts uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai izvirzīto mērķu sasniegšanā. Tomēr ar URIS attīstību un pilnveidi saistītie jautājumi ir palikuši ārpus Tieslietu ministrijas Informātikas padomes darba plāna, šos jautājumus pilnībā atstājot Uzņēmumu reģistra atbildībā.

URIS pilnveidošanai un modernizācijai 2018. gadā piešķirti 1 053 455 eiro, no kuriem būtiska daļa – 297 200 eiro jeb 33 % – pārdalīti citiem mērķiem, kā arī vismaz 55 861 eiro jeb 5 % nav attiecināmi uz URIS attīstību, jo maksāts par URIS infrastruktūras uzturēšanu, kas ir iestādes darbības nodrošināšanas izdevumi, savukārt 111 427 eiro jeb 10 % izlietojuma atbilstību finansējuma piešķiršanas mērķim Valsts kontrole nevar novērtēt, jo URIS modernizācijai visaptverošs plāns nav izstrādāts.

Finansējums “palicis pāri” un pārdalīts citiem mērķiem, bet nav pamata uzskatīt, ka tas ticis iekonomēts, jo plānotie rezultāti nav sasniegti.

No trīs aktivitātēm, kam 2018. gadā piešķirts finansējums, pilnībā izpildīta ir tikai viena – infrastruktūras uzturēšanas pakalpojuma pilnveide. Otrās aktivitātes – esošā URIS izmaiņas normatīvo aktu pielāgošanai – ietvaros īstenots kopumā 31 uzdevums, no kura vien septiņi uzdevumi ir tieši saistāmi ar izmaiņām Uzņēmumu reģistra pamatdarbību reglamentējošos normatīvajos aktos; 13 uzdevumu ietvaros veikto izmaiņu nepieciešamību tiešā veidā normatīvie akti nenosaka, bet vismaz 11 uzdevumi tieši nav sasaistāmi ar URIS pielāgošanu normatīvo aktu prasībām.

Trešā aktivitāte – URIS modernizācija – īstenota būtiski mazākā apmērā, nekā norādīts finansējuma pieprasījumā. Pieprasot finansējumu, bija plānots veikt visu 13 reģistru, ko ietver URIS, modernizāciju, bet pēc finansējuma piešķiršanas no šīs ieceres atteicās, pārsvarā koncentrējoties tikai uz viena reģistra – Komercreģistra – pilnveidi. Analizējot URIS modernizācijai nepieciešamā finansējuma piešķiršanas procesu un apjomu, var secināt, ka Uzņēmumu reģistrā nav veikts pietiekams izvērtējums nepieciešamā laika un finansējuma apjoma plānošanai, lai īstenotu URIS 13 reģistru modernizāciju. Uzņēmumu reģistra darbība neliecina par to, ka iestādē tiktu plānota mērķtiecīga virzība konkrēta mērķa sasniegšanai.

Kā jau norādīts iepriekš, visaptverošs URIS modernizācijas plāns nav bijis izstrādāts, ne pieprasot finansējumu prioritārajam pasākumam, ne arī pēc tam. Ir sagatavoti atsevišķi plānošanas dokumenti, ko nevar uzskatīt par visaptverošiem un atbilstošiem Uzņēmumu reģistra mērķiem. Piemēram, neviens dokuments neietver pasākumus, kā risināt problēmu, kas saistīta ar novecojušas un tehniski neatbalstītas URIS datu bāzes platformas izmantošanu, bet šī problēma ir zināma jau kopš 2007. gada.

Projekts “Justīcija attīstībai” 2 395 512 eiro

Par finansējuma izlietojumu 2018. gadā Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm**, jo projekta finansējums 2 395 512 eiro apmērā izlietots pakalpojumu iegādei (60 %), kapitāliem izdevumiem (33 %), izdevumiem atlīdzībai (7 %). Vienlaikus Valsts kontrole atkārtoti vērš uzmanību uz nepieciešamību vērtēt ne tikai apmācību kvantitatīvo rādītāju izpildi, bet arī kvalitātes rādītājus – kādu ietekmi uz tiesu darbības pilnveidošanu atstāj īstenotās mācības.

Projekta mērķis ir paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai. Projekta darbības plānotas saskaņā ar attīstības plānošanas dokumentu “Tiesu varas un tiesībsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plāns 2015.–2020. gadam”. Šo projektu tiesu varā un tiesībsardzības iestādēs vērtē kā būtisku iespēju “celt mūsu tiesnešu un citu juridisko profesiju pārstāvju kvalifikāciju, tādā veidā stiprinot tiesu varu” (tieslietu ministrs Dz. Rasnačs, publikācijā pēc projekta uzsākšanas).

Projekts īstenojams līdz 2022. gadam, bet revīzijā konstatēts, ka līdz 2018. gada 31. decembrim apmācīti desmit reizes vairāk dalībnieku, nekā bija plānots, sasniedzot 43 % no projekta kopējā iznākuma rādītāja, kā arī 76 % no projekta kopējā rezultāta rādītāja, kas liecina vai nu par piesardzīgu projekta rādītāju plānošanu, vai maksimālu koncentrēšanos uz projekta kvantitatīvo rādītāju izpildi.

Valsts kontrole vērš uzmanību, ka projekts tiek īstenots, lai paveiktu Tiesu varas un tiesībsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānā 2015.–2020. gadam noteiktos uzdevumus un 2022. gadā sasniegtu tādus politikas rezultātus kā, piemēram, sabiedrības daļas īpatsvars, kura pilnībā vai daļēji uzticas tiesām – 50 %; atcelto tiesas lēmumu īpatsvars (procesuālo pārkāpumu dēļ) – 1 % u.c.

Valsts kontrole jau iepriekš vairākās revīzijās konstatējusi, ka Tieslietu ministrija vairāk koncentrējas uz kvantitatīvo rādītāju izpildes vērtēšanu, bet par maz vērtē kvalitāti, proti, kā mācību aktivitāšu īstenošana veicina politikas rezultātu sasniegšanu. Kvantitatīvo rādītāju izpilde vēl neliecina par snieguma kvalitātes palielināšanos, secināts Valsts kontroles lietderības revīzijā par pasākumu īstenošanu tiesu darbības efektivitātes paaugstināšanai. Šajā revīzijā Valsts kontrole aicināja veikt padziļinātu iemeslu analīzi, kādēļ, izpildot kvantitatīvos apmācību rādītājus, īstenojot tiesu attīstības pasākumus no 2009. līdz 2015. gadam, neizdevās sasniegt plānotos rezultātus tiesnešu un tiesu darbinieku kompetences pieaugumam.

Valsts kontrole šogad arī konstatēja, ka projekta ietvaros vismaz trijās mācību programmās organizētajosursos un semināros apmeklētāji, kas pieteikušies mācībām, tās neapmeklēja, turklāt visai bieži atsakās no dalības dažas dienas pirms mācību pasākuma vai par dalības atcelšanu neinformēja vispār. Uz mācībām neieradušos pārstāvju skaits sastāda 22 līdz 56% no uz mācībām pieteikušos dalībnieku skaita. Valsts kontrole uzskata, ka ir nepieciešams rūpīgi izvērtēt mācību neapmeklēšanas iemeslus, pilnveidot mērķauditorijas piesaistes kārtību un izskatīt iespēju paplašināt mērķauditoriju, tiecoties projekta finansējuma ietvaros apmācīt pēc iespējas lielāku cilvēku skaitu. Savukārt, ja visas iespējas mērķauditoriju paplašināšanai ir izsmeltas un mācības jau apmeklējuši visi, kam tas bijis nepieciešams, ir jāvērtē, kādas alternatīvas Tiesu varas un tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānā 2015.–2020. gadam noteikto politikas rezultātu sasniegšanai vēl būtu iespējams īstenot, lai projekta finansējuma izlietojums būtu maksimāli lietderīgs.

Informācijas izsniegšanas sistēmas patieso labuma guvēju noskaidrošanai izveide 211 237 eiro

Par finansējuma izlietojumu 2018. gadā Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus**, jo, lai gan Informācijas izsniegšanas sistēma patieso labuma guvēju noskaidrošanai ir izveidota, tomēr izmantošana likumā noteiktajā apjomā sistēmas trūkumu dēļ vēl nenotiek.

Lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai un izpildītu Direktīvas 2015/849 prasības, ES dalībvalstīm bija jānodrošina informācijas par patiesajiem labuma guvējiem pieejamība: kompetentajām iestādēm un ES finanšu ziņu vākšanas vienībām – bez jebkādiem ierobežojumiem; atbildīgajiem subjektiem – saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi; jebkurai personai vai organizācijai, kas var pierādīt, ka tām ir likumīgas intereses.

Ņemot vērā, ka Latvijai ir piemērota pastiprināta uzraudzība, 2017. gada oktobrī Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komitejas (*Moneyval*) eksperti vērtēja Latvijā ieviesto pasākumu efektivitāti un atzina, ka Latvijas efektivitāte juridisko personu un veidojumu jomā ir zema, kā vienu no ietekmējošiem faktoriem minot neprecīzu un nepilnīgu informāciju par patiesajiem labuma guvējiem.

Informācijas sistēmas, kas nodrošinās informācijas izplatīšanu par patiesajiem labuma guvējiem, izveidei un uzturēšanai Uzņēmumu reģistrā kopumā 2017. gadā un 2018. gadā izlietoti 556,9 tūkst. eiro.

Valsts kontrole revīzijā konstatēja, ka informācijas izplatīšanas sistēma ir izveidota un 2018. gada decembrī pieņemta ekspluatācijā, tomēr tajā nav novērsti sistēmas drošības trūkumi un pieejamības problēmas, kas traucē sistēmas izmantošanu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā noteiktajā kārtībā. Likums paredz plašu informācijas lietotāju loku, bet pagaidām to lieto tikai viena uzraudzības iestāde, viena banka un dažas valsts pārvaldes iestādes.

Tiešsaistē informācija publiski nav pieejama nevienam, bet Uzņēmumu reģistrs nodrošina informācijas par patiesajiem labuma guvējiem izplatīšanu izziņas veidā pēc pieprasījuma.

Sistēmas ieviešanai Uzņēmumu reģistrā ir izstrādāts plāns, kas paredz aktivitātes datu portāla testēšanai, ieviešanai un uzturēšanai, kā arī publicitātes un informēšanas pasākumus. Tomēr sistēmas izstrādes laikā nebija nodrošināta pietiekama veikto darbu un kvalitātes uzraudzība. Informācijas izplatīšanas sistēmas pieņemšanas brīdī sistēma nebija gatava ne no tehniskā viedokļa, ne no saturamo datu kvalitātes viedokļa, līdz ar to arī ietekmējot informācijas par patiesajiem labuma guvējiem pieejamību.

Uzņēmumu reģistrs ir apzinājis un risina problēmas, tajā skaitā, kas saistītas ar datu interpretāciju un atspoguļošanu. Tiek plānots, ka visi izplatīšanas pakalpojumi paredzētajā apjomā būs pieejami no 2019. gada 1. jūnija.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošana 3 340 583 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, izlietojot budžetā plānoto finansējumu vairāk nekā trīs miljonu eiro apmērā Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošanai (t.sk. radioaktīvo atkritumu glabātuvei "Radons"), nav nodrošinājusi šo pasākumu vadību atbilstoši labai projektu pārvaldības praksei.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2018. gada budžetā Salaspils kodolreaktora likvidēšanas pasākumu īstenošanai bija ieplānoti 3,3 miljoni eiro, kas 2014.–2015. gadā tika piešķirti kā jaunā politikas iniciatīva un neatliekamais pasākums. Tomēr pasākums ir izrādījies atliekams un tam paredzētie līdzekļi 84% apmērā (jeb 2,8 miljoni eiro, t.sk. 1,3 miljoni eiro Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas resora "iekšējām vajadzībām") ir izlietoti citiem, ar reaktora likvidēšanu nesaistītiem pasākumiem, tai skaitā: ārvalstu filmu uzņemšanai Latvijā; Valsts drošības komitejas dokumentu digitalizācijas uzsākšanai un publiskas pieejamības nodrošināšanai; kvadriciklu, to piekabju un apvidus automašīnu iegādei; datorprogrammu licenču iegādei; informācijas sistēmu modernizācijai; jaunas datortehnikas iegādei un esošās datortehnikas nomaiņai; ministrijas administratīvās ēkas atjaunošanas būvprojekta izstrādei; forumu ciklu darbaspēka problemātikai reģionos organizēšanai.

Lai novērstu iepriekš plānotā pasākuma finansējuma novirzīšanu citām ministrijas "iekšējām vajadzībām", bet nodrošinātu sākotnējam mērķim neizmantojot finansējuma pārdaļīšanu, izvērtējot valsts nepieciešamās vajadzības kopumā atbilstoši attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai kopā ar Finanšu ministriju būtu nepieciešams pārskatīt turpmākajos gados Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošanai nepieciešamā finansējuma apjomu.

Arī 2019. un 2020. gada iezīmētā finansējuma daļa Salaspils kodolreaktora likvidēšanas pasākumiem 724 tūkstošu eiro apmērā jau 2018. gadā ir novirzīta citiem, ar reaktora likvidēšanu nesaistītiem pasākumiem, tai skaitā: Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla kompleksa būvniecības procesa kontroles nodrošināšanai; remigrācijas koordinatora darbu nodrošināšanai katrā plānošanas reģionā; Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas digitālās pārveides projekta īstenošanai; kā arī turpmākai Salaspils kodolreaktora uzturēšanai, jo reaktors nav likvidēts iepriekš plānotajos termiņos.

Tā kā Salaspils kodolreaktora likvidācija arī 2018. gadā joprojām nav uzsākta, reaktora drošai uzturēšanai līdz tā likvidācijai ir nepieciešams papildu ikgadējs finansējums 150 tūkstošu eiro apmērā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nav veikusi mērķtiecīgas darbības Salaspils kodolreaktora likvidācijā. Rezultātā plānotā finansējuma apguve ir aizkavējusies, radot vides radioaktīvā piesārņojuma risku un sadārdzinot Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošanas izmaksas.

Lai nodrošinātu Salaspils kodolreaktora likvidēšanas pasākumu īstenošanu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai kopumā līdz 2020. gadam ir piešķirts finansējums 8,2 miljonu eiro apmērā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ietvaros pārdalītā finansējuma pārvaldība 1 327 876 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 2018. gadā plānojot un izlietojot ministrijas resora ietvaros no neatliekamā pasākuma “Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu kopuma izpildes nodrošināšana” pārdalīto finansējumu 1,3 milj. eiro apmērā, nav nodrošinājusi labu finanšu vadību.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija divu pasākumu īstenošanai – būvprojekta izstrādei un lietvedības sistēmas “NAMEJS” licenču ikgadējai uzturēšanai – 2018. gadā budžeta finansējumu 50 tūkst. eiro apmērā ir pieprasījusi divas reizes, gan ielānojot to ministrijas budžeta bāzes izdevumos, gan pieprasot papildu finansējumu apropriācijas pārdales ietvaros.

600 tūkst. eiro jeb gandrīz puse no apropriācijas pārdales ietvaros piešķirtā finansējuma līdz 2018. gada beigām faktiski netika apgūta – nav pabeigti darbi un nav saņemtas preces, bet par tiem ir veikti avansa maksājumi vai arī samaksa par darbiem plānota 2019. gadā. Turklāt Valsts vides dienests par informācijas sistēmas “TULPE” modernizācijas darbiem ir parakstījis darbu pieņemšanas un nodošanas aktus un veicis apmaksu gandrīz 500 tūkst. eiro apmērā, lai arī darbi nebija pabeigti.

150 tūkst. eiro jeb 11 % no apropriācijas pārdales ietvaros piešķirtā finansējuma ir izlietoti ar finansējuma mērķi nesaistītiem izdevumiem, tas ir, apropriācijas pārdales ietvaros neplānotām iegādēm vai arī izlietojot budžetā divkārtīgi ielānoto finansējumu citiem mērķiem.

Plānojot finansējumu IT risinājumiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija neiesaistīja Valsts reģionālās attīstības aģentūru, kura ir atbildīga par šī resora IT infrastruktūru. Līdz ar to plānotie

serveri un datu glabātuves nebija tehnoloģiski savietojami ar esošo infrastruktūru. Rezultātā aģentūra bija spiesta iegādāties citus IT risinājumus, kas neatbilst apropriācijas pārdales pieprasījumā plānotajam.

Turklāt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nav izvērtējusi, vai apropriācijas pārdales izlietojuma termiņā (divu mēnešu laikā) ir iespējams īstenot plānotos darbus un izlietot plānoto finansējumu, kas liecina par nepilnībām ne tikai ministrijas finansējuma izlietojuma kontrolē, bet arī finansējuma pārdales plānošanas procesā.

Lai nodrošinātu pārdomātas finansējuma pārdales aktivitātēm, kas sākotnēji nav paredzētas gadskārtējā valsts budžeta likumā, Valsts kontrole ir sniegusi ieteikumu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pilnveidot iekšējas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu piešķirtā finansējuma izlietojuma uzraudzību un finansējuma izlietojuma atbilstību piešķiruma mērķim, kā arī turpmāku finansējuma pārdaļu gadījumos izvērtēt, vai plānotās aktivitātes ir iespējams īstenot pārskata gada ietvaros.

Veselības ministrija

Veselības reformas pasākums “Nodrošināt hronisko pacientu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” 10 995 930 eiro

Valsts kontroles **atzinums negatīvs**, jo 75 % jeb 8,3 milj. eiro no šim pasākumam piešķirtā finansējuma nav izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim un nav sasniegti sākotnēji plānotie rezultāti.

Valsts kontrole revīzijā nevarēja gūt pārlicību, vai Veselības ministrija, plānojot finansējumu pasākumam, ir atbilstoši novērtējusi potenciālo pakalpojumu saņēmēju skaitu, pieprasījumu pēc pakalpojuma un ārstniecības iestāžu kapacitāti, jo revidentiem netika iesniegti aprēķinam izmantotie sākotnējie un aktualizētie dati.

Tomēr par nepietiekami efektīvu un mērķtiecīgu pasākuma plānošanu liecina ministrijas faktiskās darbības 2018. gadā. Pēc slimnīcu gatavības un resursu apzināšanas 2017. gadā sākotnēji plānotais hronisko pacientu stacionēšanas gadījumu skaits tika samazināts no 33 000 uz 13 142 gadā, bet 2018. gada 2. pusgadā tika paredzēts vien 6571 stacionēšanas gadījums. Faktiski 2018. gadā nodrošināts vien 5181 jeb 16 % stacionēšanas gadījumu, tāpēc neizmantotie līdzekļi pārdaļīti citiem pasākumiem veselības reformu turpināšanai.

Lai gan Veselības ministrija uzskata, ka ir panākta līdzekļu ekonomija, Valsts kontrole norāda uz risku, ka, nesasniedzot izvirzītos mērķus hronisko pacientu veselības aprūpē, netiks nodrošināta arī citu, savstarpēji saistītu, veselības sistēmas reformas ieguvumu sasniegšana. Piemēram, netiks sasniegta iecerētā plānveida stacionāro pakalpojumu pieejamības palielināšana pārējiem pacientiem, hronisko pacientu veselības aprūpes pēctecība un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pārslodzes mazināšana.

Prioritārais pasākums “Latvijas Antidopinga biroja izveide” 699 943 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo ir konstatētas būtiskas neatbilstības biroja izveidei nepieciešamā finansējuma plānošanā.

Finansējums Latvijas Antidopinga biroja izveidei 2018. gadam ir pieprasīts lielākā apmērā, nekā faktiski bija nepieciešams, jo, lai gan Antidopinga birojs kā atsevišķa iestāde tika izveidots tikai 2018. gada 1. jūlijā, Veselības ministrija bija pieprasījusi līdzekļus visam 2018. gadam arī tādām aktivitātēm un izdevumu pozīcijām, kurām finansējums būtu jāplāno pusgadam. Tāpēc 231 725 eiro jeb 33 % no birojam piešķirtā finansējuma netika izlietoti un ir atmaksāti valsts budžetā.

Nepārdomātas finansējuma plānošanas dēļ Latvijas Antidopinga birojam rezervētais finansējums 2018. gadā nebija pieejams citu akūtu problēmu risināšanai veselības nozarē.

Veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzes izveide 1 570 333 eiro

Valsts kontroles **atzinums ar iebildēm**, jo, lai gan finansējums ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, tomēr netika nodrošināts, ka datubāze uzsāk darbību noteiktajā termiņā.

Ar mērķi nodrošināt ilgtspējīgu veselības aprūpes finansēšanu, kuras pamatā ir visas sabiedrības solidāra iesaiste atbildīgā nodokļu maksāšanā, Saeima 2017. gada 14. decembrī pieņēma Veselības aprūpes finansēšanas likumu, paredzot reformēt veselības aprūpes finansēšanas sistēmu, ieviest valsts obligāto veselības apdrošināšanu un valsts apmaksāto medicīnas pakalpojumu dalījumu divos “grozos”.

Lai administrētu divu “grozu” sistēmu, bija nepieciešams izveidot datubāzi. Tomēr plānotajā termiņā – no 2019. gada 1. janvāra – netika nodrošināta datu apmaiņa ar citu iesaistīto iestāžu informācijas sistēmām un faktiski veselības aprūpes iestādes nevarēja pārliecināties par personu tiesībām saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus. Tāpēc Saeima steidzamības kārtībā nolēma līdz 2019. gada 30. jūnijam atlikt Veselības aprūpes finansēšanas likumā paredzēto divu pakalpojumu “grozu” principa ieviešanu.

Valsts kontroles vērtējumā Veselības ministrija datubāzes ieviešanas projektu plānoja un īstenoja, nepietiekami izvērtējot projekta sarežģītību un laiktietilpību, kā arī neņemot vērā par projekta īstenošanu atbildīgās iestādes – Nacionālā veselības dienesta – faktisko kapacitāti.

Turklāt uzsāktās diskusijas par divu pakalpojumu grozu ieviešanas pamatotību rada bažas, vai datubāzes izveidei izlietotie valsts budžeta līdzekļi 1,6 milj. eiro apmērā sniegs ieguvumus gan veselības nozarei, gan iedzīvotājiem.

Zemkopības ministrija

Prioritārais pasākums “Administratīvās kapacitātes palielināšana” 1 500 000 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm, tomēr akcentējot apstākļus**, jo vienā no revidētajām iestādēm plānotais rezultāts nav sasniegts. Pasākumam piešķirtais finansējums Pārtikas un veterinārajā dienestā un Valsts augu aizsardzības dienestā administratīvās kapacitātes palielināšanai izlietots atbilstoši mērķim un sasniedz plānotos rezultātus. Tomēr Lauku atbalsta dienests tikai daļēji izpildījis plānoto rezultātu – nodrošināt darbinieku atalgojumam 10. mēnešalgu grupā 95 % no noteiktās mēnešalgas atbilstoši 1.–3. kategorijai.

Zaudējumu kompensācija par lietavās cietušajām platībām 7 799 230 eiro

Valsts kontroles **atzinums bez iebildēm**, jo Zemkopības ministrijai piešķirtais finansējums zaudējumu kompensācijām par 2017. gada augusta–oktobra lietavās cietušajiem sējumiem, stādījumiem un neiesētajiem vai zaudētajiem ziemāju sējumiem visos būtiskajos aspektos ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim un sasniedzis plānotos rezultātus, ievērojot tiesību aktus.

Valsts kontroles sniegto atzinumu veidi

Atzinums bez iebildes

Tiek sniegts gadījumos, kad gūstam pārliecību, ka **piešķirtais finansējums** atbilstības jautājuma realizēšanai visos būtiskajos aspektos **ir izlietots atbilstoši** piešķiršanas mērķim un sasniedzot plānotos rezultātus, ievērojot tiesību aktus, plānošanas dokumentus, valstiski (vai starptautiski) atzītu praksi un nozares standartus, kas uz to attiecas.

Ja nepieciešams **vērst uzmanību uz atsevišķiem trūkumiem vai norādīt uz riskiem**, kas turpmāk var ietekmēt atbilstības jautājumiem piešķirtā finansējuma atbilstošu izlietojumu, **atzinumam bez iebildes tiek pievienota apstākļu akcentējuma rindkopa.**

Atzinums ar iebildi

Tiek sniegts, ja **ir nepieciešama tūlītēja rīcība, lai novērstu konstatētās būtiskās neatbilstības** un nodrošinātu, ka konkrētie darījumi (aktivitātes) tiek veikti atbilstoši, mērķtiecīgi un jēgpilni. Ja šāda rīcība neseko, pastāv augsts risks, ka nākamās revīzijas rezultātā Valsts kontrole būs spiesta sniegt negatīvu atzinumu.

Negatīvs atzinums

Tiek sniegts, ja revīzijā konstatētas būtiskas un visaptverošas neatbilstības, iestādēm nenodrošinot normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanu vai iekšējās kontroles sistēmas pietiekamu un atbilstošu darbību. Atsevišķos gadījumos negatīvais atzinums **var norādīt uz nepieciešamību steidzami pārvērtēt darījuma (aktivitātes) turpināšanas lietderību**, jo pastāv pamatotas bažas, ka finanšu līdzekļu ieguldījums plānoto mērķi nerasniedz.

Atteikums sniegt atzinumu

Valsts kontrole nesniedz atzinumu, ja revidenti nevarēja iegūt pietiekamus pierādījumus un pārliecināties par darījuma atbilstību izvēlētajiem vērtēšanas kritērijiem. Valsts kontrole atsakās sniegt atzinumus tādos gadījumos, kad, piemēram, uzskaites nepilnību dēļ nevar iegūt pierādījumus par aktivitātei piešķirtā finansējuma izlietojumu, aktivitāti reglamentējošā normatīvā bāze ir neviennozīmīgi interpretējama u.c. **Atteikums sniegt atzinumu no turpmākās rīcības viedokļa ir vērtējams pēc būtības – vai ir jāveic normatīvās bāzes sakārtošana vai jānodrošina izsekojama finansējuma uzskaitē u.tml.**